

T.C.
GİRESUN İL ÖZEL İDARESİ
İL GENEL MECLİSİ
(KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU RAPORU)

Rapor Tarihi : / /2023
Konusu : Dursun Çavuş

İL GENEL MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
GİRESUN

Osmanlı-Rus Harbi döneminde, ilimiz Görele ilçesinde verilen mücadelede, tüzerine erkek kıyafeti giyerek mücadeleye katılan ve 'Dursun Çavuş' lakabı alan 'kadın kahramanla ilgili gerekli araştırmanın yapılarak, tarihe mal olmuş, bu kahramanımızın adını yaşatmak için, neler yapılabileceği ile ilgili İl Genel Meclisine bilgi verilmesi istenmiştir.

RAPOR:

Görele'de yaşı elliyi geçenlerce en azından "ad" olarak bilinen Dursun Çavuş: insanlık tarihinde, toplumun güç günler yaşadığı dönemlerde parlayan yıldız kişilerdendi. Başka ulusların tarihinde de vardır kuşkusuz: ama özellikle Kurtuluş Savaşımız "çocuk yiğitlerin", "genç kız yiğitlerin", "gelin yiğitlerin", "kadın yiğitlerin" köy köy, kasaba kasaba, kent kent, bölge bölge destanlaştığı yeryüzünde tek ve örnek bir savaşımdır.

Adı kitaplara, sanat türünlerine yansıyan Jeanne D'arc'lara, Nene Hatunlara, Kara Fatmalara, Şerife Bacılara, Tayyar Rahmiyelere, Adile Onbaşılara, Hatice Hatunlara, Makbule Hanımlara, Ayşe Çavuşlara, Havva Sayyanmazlara, Zehra Saylanmazlara, Ayşe (Mehmet) Çavuşlara, Şerife Alilere, Halime Çavuşlara, Nezahat Onbaşılara... karşılık; kimi Görelelilerin, gönlünde, yüreğinde yaşayan, giderek unutulan yiğittir Dursun Çavuş...

Doğrusuyla yanlışıyla dünya tarihine damgasını vuran bir imparatorluğun son yıllarında geçer Dursun Çavuş'un çocukluğu, gençliği. Bu son yıllar tam bir yıkım yıllarıdır. Etnik ayaklanmaların getirdiği iç ayaklanmaların getirdiği iç savaşlar, yıllar süren savaşlar, Anadoluyu yiyip bitirmiştir. Açlık, salgın hastalık; bozgunların getirdiği yorgun, sağlıksız, güvenini yitirmiş insanlar... Doğal yıkımları da eklerseniz 1900 ile 1923 arası korkunç bir yaşam biçimine dönmüştür insanlarımız için.

Dursun Çavuş (Gülüşan MAKSUTOĞLU) : 1898 -1970 . Çürükeynesil'de (Maksutlu Köyü) doğdu. 18 yaşına geldiğinde Görele Çürükeynesil'de Rus işgalcilere karşı oluşturulan Milis kuvvetlerine katıldı. 18 Rus askerini esir alan Milis Kuvvetinin içindeydi. Rus askerlerinin Albay Hacı Hamdi Paşaya teslimi sırasında dikkat çekmesi neticesinde Hacı Hamdi Paşa'nın bu da Milis Kuvvetleriyle dursun. Bunun adı bundan sonra Dursun ÇAVUŞ olsun söylemiyle Gülüşan olan adı , ölene dek Dursun Çavuş söylemiyle anıldı. Babasının adı Hacı Abdullah, anasının adı Fatma'dır Gülüşan'ın. Babasını 1913'te, anasını da 1925 'te yitirecektir.

Anlatılanlara göre Tonya tarafından gelen eşkıya soymaya kalkışır Gülüşan'ların evini. Sen misin buna yeltenen? Onlara gerekli dersi verince Gülüşan; yiğitlik yolunda ilk işini de yapmış olur...

O günlerde değirmene gider mısır öğütmek için. Rum değirmenci ile tartışır. Parmağındaki yüzüğe dikmiştir gözünü değirmenci. Kendini korur ama Rum değirmencinin yaptığı saygısızlık çıkmaz aklından. Vurmayı planlar değirmenci. Planı öğrenen değirmenci kaçarak kurtarır canını.

1916 -1917 zor yıllardır. Çarlık Rusyası güçleri Harşit Çayına kadar olan bölgeyi işgal etmiştir. Emperyalist güçler Osmanlı'ya son darbeyi vurmayı: devleti bölüp parçalamayı; Türk Ulusunu yurdundan kovmayı; Ermenistan... gibi uydu devletler kurarak tükemizin yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarını sömürmeyi artık gerçekleştirdiklerini sanmaktadır. Başta Ermeni ve Rum işbirlikçiler bularak işgal ettikleri yörelerde akıl almaz kötülükler yapmaktadırlar

Böyle nice kötü günler görür yöremiz. Adı Görele kurtuluş tarihine yazılı yiğitler işgale karşı direnirler. Fırsat buldukça, fırsat yarattıkça saldırırlar düşmana. Bu yiğitlerden biri de Dursun Çavuş la yakın köylü olan ünlü Kemançe virtüözü Karaman'dır. (Halil Kodalak, 1878-1964). 18 yaşındaki Gülüşan, böyle günlerde Dursun Çavuş olur. Düşman uzun süre Görele'den geçemez. Yörenin gençleri askerlerimiz direnirler yiğitçe. Bu direnişlerinden birinde adını Dursun : Çavuş'a yüceltir. Gülüşan...

Ruhu Şad, Mekanı Cennet olsun. Mezarı Çürükeynesil -Sağlık Köyü'ndedir. Bu gün bölgemizi işgal eden Rusların ve bu işgale karşı direnen yöre halkının mücadelesini anlatan TGRT Belgeseli çekimleri Çürükeynesil' de (Maksutlu - Sağlık) yapıldı. Vatan uğruna Şehitlerimizin Gazilerimizin , tüm Merhumların Ruhu Şad olsun. Çürükeynesil'de Rus İşgaline karşı gösterilen direnişi Hayrettin GÜNAY 'ın Dursun Çavuş üstüne ve Dikmetaş Şehitliğinde Kazı ; Bünyamin Nami TONKA'nın Dikmetaş Katliamı yazılarıyla Murat Mehmet UĞURLU' nun Şimendiferli Saat adlı kitabından okuyabilirsiniz.

Komisyon olarak Dursun Çavuş adına geçmişle gelecek arasında köprü olan kahramanlarımızdan Görele deresi üzerine DSİ tarafından yeni yapılmakta olan köprüye verilerek yaşatılması için DSİ Şube Müdürlüğü ve Görele Belediyesinde öneride bulunulması uygun bulunmuştur.

Mustafa YILMAZ
Komisyon Başkanı

Şengül ŞAHİN
Başkan Yardımcısı

Şükrü KAHRAMAN
Sözcü

A.Salih BAL
Üye

A. 16.12